

JEDNOŚĆ NARODOWA

Białystok, dnia 1 stycznia 1945

Rok II

Na przełomie lat

Dzisiaj, 26 lat od chwili, kiedy ludność Wielkopolski, Pomorza, Górnego Śląska chwyciła za broń, w czynnym zbrojnym zatłokumentowanym na wolę włączenia się do państwowego nowo-wstania polski.

26 lat trwała niewola polska, żyła z nią i pogodziła się z nią Rzesza Niemiecka, Piastów, pan na Śląsku albo Świdnicy, Zasyminy, przyjął język, religię, niemieckie obszarnik, przesiłowa, kapitalista i kupiec.

Ty, chłop, górnik, albo hutnik, kłopotliwy pracujący, laborant, tekarski, albo nauczyciel ludowy stał w niewolę aż do ostatniego dnia.

Polska ślana hecka traciła ziemię zachodnią. Nie próbowała odzyskać. Najbliższa Rzeczpospolita na to nie chciała, kiedy jeszcze była wielką potęgą, od morza do morza, w jej granicach siedzieli na krzesłach i trzęsli pobawałi. Złoty siem wyzwickła i szła, Polska swoją odowiznę walczyła za prawo rabunku na świat.

Interes państwowy Polski, ja o tym nie wiedziałem, ziem zachodnich, Śląsk, Pomorze, Prusy Wschodnie, która trzymała się mocno do pola do morza. Interes osobisty, magnatów, owa awantura, „dywata” nakazywała, zabierała z ziem białostockich, kolonizację ziem stepy ukraińskie, na łachy przimo pańszczyzniane na polnyli kozaków. Miała Polska obywateli w obronie majątków szlacheckich stać żelazną stopą na granicy Dniepru, albo pod murami mołdeńskimi, ale krok za krokiem była się polk nadknieciem niemieckiego „Orang nach Osten”.

W Polsce porozbiorowej wiele powiadało i pisano o granicach przyszłego państwa. Jedni o granicach z roku 1778, inni z 1794. O Śląsku, Mazurach i granicy nad Odrą i Niszą nie wspomniano. Uważano tą sprawę za historię i pogrzebaną ostat-

ecznie. Postawił ją na porządku dziennym lud polski swoją mrończącą pracą narodową i zbrojnym wysiłkiem powstańczym.

Nie trafiło górnikom i hutnikom do przekonania, ani oświadczenie Naczelnika Państwa na temat historycznej dawności kolonizacji niemieckiej, ani decyzja Rady Ambasadorów. Trzykrotnie zdławione przeważającymi siłami Niemców, powstała Śląskie było tego jaskrawym przykładem.

Obecnie w 26-tą rocznicę bohaterstwa powstania, odwieczna walka ludu polskiego dobiega końca.

Podziękowanie z frontu

My, żołnierze pierwszej Polskiej Armii, składamy serdeczne podziękowania wszystkim Obywatelom woj. Białostockiego za okazane nam serce, za ofiarność w organizacji gwiazdki dla żołnierzy.

Półtora roku temu, w Kraju Sojusznika, Rosji Radzieckiej, wykuła się myśl zbrojnego powrotu do Ojczyzny. Stworzona za stała 1-sza Dywizja. Od samego początku postanowiliśmy sobie za zadanie walkę zbrojną z Niemcami i stworzenie Polski Demokratycznej, sprawiedliwej.

Wiedzieliśmy, że Naród spotka nas z otwartymi ramionami i nie opylaliśmy się. Przez trudy i znoje, w ciężkich walkach pod Lenino, Darnicą, nad Bugiem i Wisłą dążyliśmy do kraju, gnani tęsknotą i zemłą.

I lud polski, robotnik, chłop, inteligent oenił nasz wysiłek zbrojny. Stworzył wojsko polskie, otoczył nas troską i opieką. Łączność między Narodem i Wojskiem Polskim jest twarda i nikt nie zdolał tej łączności zerwać. O tym, świadczą upominki jakie otrzymaliśmy od Was w dniu Święta radości — Bożego Narodzenia.

Ze listami, wzmruszeni czytaliśmy Wasze listy. Każdy z nas, czy ranny leżący w szpitalu, czy na przedniej linii w okopach, czy ten, który dawno stracił swą rodzinę wie, że Spoleczeństwo jest z nim razem, że go kocha i ceni.

Przysięgamy Wam, drodzy Polacy, że nie spoczniemy póki nie wywalczymy Polski, nie zabezpieczymy Wam spokoju.

Przysięgamy, że nie zawiedziemy pokładanej w nas zaufania, bo zwyciężymy walkę z Niemcami do ostatniej kropli krwi, do ostatniego tchu...

Zarazem składamy Wam serdeczne pozdrowienia i życzymy pomysłowości w pracy nad odbudową zrujnowanego kraju.

Niech żyje Polska Demokratyczna i Sprawiedliwa.

Niech żyje Lud Polski pracujący nad odbudową Kraju.

Niech żyją ofiarni Obywatele woj. Białostockiego.

Podpisy oficerów i żołnierzy wj. pol. pocz. 53704.

Z ostatniej chwili:

Londyn — Komentator wojskowy „Times”, omawiając sytuację wytworzoną na froncie zachodnim w Ardenach na skutek ofensywy feldmarszałka Rundstedta stwierdza, że ostatnie wiadomości z tego odcinka brzmią raczej pomysłnie, ale, że niebezpieczeństwo jeszcze nie minęło i możliwe, że najcięższe walki jeszcze są przed nami.

Ateny — Premier Churchill oświadczył na konferencji prasowej w Atenach, że w najbliższym czasie porozumie się z prez. Rooseveltem i marsz. Stalinem w sprawie przyszłego ustroju Grecji.

Genewa — Potwierdzają się tu wiadomości otrzymane z Berlina, że niemiecki feldmarszałek von Kluge popełnił samobójstwo.

Budapeszt jest otoczony

Wojska radzieckie kontynuują swą zwycięską ofensywę w rejonie Budapesztu. Pierwszeństwo wokół zamkniętej stolicy Węgier zacieśnił się w dniu wczorajszym jeszcze bardziej. Wojska radzieckie wdzierają się do miasta od zachodu, spychając przeciwnika do centrum miasta. Szereg przedmieść wzięto szturmami. Walki uliczne są niezmiernie zacięte i przypominają, wedle źródeł angielskich, w zupełności walki w Stalingradzie. Walczy się o każdą ulicę, o każdy blok domów, o każdy pojedynczy dom. Ulicę zasłane są trupami żołnierzy niemieckich a węgierskich, systematycznie okrajanych i uszczuplonych oddziałów.

operacje na terytorium Węgier pomysłnie dla oręża radzieckiego. W kolanie Dunaju, na północ od Budapesztu posuwają się wojska radzieckie wzdłuż obu brzegów rzeki w kierunku zachodnim na Győr-Komarno. Na tym odcinku wzięto ostatnio większą liczbę jeńców m. m. 1 generała i 8 pułkowników niemieckich i węgierskich.

Podczas gdy walki w Budapeszcie dobiegają do swego dramatycznego końca, rozwijają się inne

W Polsce, która się obecnie tworzy, niema fortun magnackich i dworów szlacheckich. Ziemia stanowi obecnie własność chłopów i byłych robotników rolnych.

Polska, która się obecnie tworzy, nie dąży do ekspansji na wschodzie. Ona chce żyć w braterstwie z pokrewnym sobie narodem białoruskim i ukraińskim i ku obojawnemu zadowoleniu ustalić sprawiedliwą linię graniczną. Polska, która się obecnie tworzy wyciąga ręce po Śląsk, po Pomorze, po Prusy Wschodnie, po wszystko, co jej niegdyś zrabowano.

Realizację idei powstańców śląskich i wielkopolskich wzięła na siebie demokracja polska, masy ludowe, reprezentowane przez KRN i PKWN.

Rozumieją i popierają te zadania Polscy nasi, sprzymierzeńcy w walce z odwiecznym i nieubłaganim wrogiem, z Niemcami hitlerowskimi. Marszałek Stalin niejednokrotnie zaznaczał prawa Polski do ziem zachodnich. Związek Sowiecki razem z nami prowadził wojnę o słup graniczny Polski na Odrze i Nisie.

Premier Wielkiej Brytanii Churchill podał, że sprawa przyszłych granic Polski została z rządem Sowieckim załatwiona definitywnie. Polska otrzyma Śląsk, Pomorze, Prusy Wschodnie, skąd ludność niemiecką zostanie wysiedlona. Stanowisko to popierają Stany Zjednoczone Północnej Ameryki, popierają rządy, podobnie jak my, wyzwolonych z niewoli hitlerowskiej narodów Europy: Francji, Czechosłowacji, Jugosławii, Rumunii.

W tej sprawie jeden tylko rozległ się głos sprzeciwu. Pan Tomasz Arciszewski, przedstawiciel rządu, Raczkiewiczów, Komorowskich i Sosnkowskich „nie chce widzieć Włodkowi i Szczecina w obrębie organizmu państwowego Polski”. Ich bowiem „plany nie sięgają do Odry”.

Ich plany sięgają do Dniepru i Berezyny.

Ich plany sięgają do rozparcelowanej ziemi obszarniczej, do rabulacji podstawowe prawa polityczne artykułów ustawy konstytucyjnej z 1935 r.

Ich plany sięgają do restauracji więzień i obozów koncentracyjnych, bezprawia, terroru i gwałtu Polski przedwrzesniowej. Tylko, że oni dawno już nie są gospodarzami. Gospodarzem jest dzisiejszy PKWN, jutrzejszy Tymczasowy Rząd Narodowy, który przeprowadzi do końca zwycięską wojnę z faszyzmem hitlerowskim i położy zębem demokracji państwowości polskiej nad Bałtykiem, Odrą i Niszą.

Rok 1945 będzie rokiem realizacji tych dążeń narodu.

E. Sawicka

KRÓTKIE WIADOMOŚCI

Londyn — Samoloty sprzymierzonych partii wczoraj woskich zaatakowały obiekty wojskowe i przemysłowe oraz linie kolejowe w Austrii i Jugosławii. Z dwu samolotów, biorących udział w tej operacji, jeden wleciał do swych baz.

Włocławek — Amerykańskie samoloty bombardowały ponownie i kilkakrotnie znaczące szkody materialne.

Morska — W jednej z zatok Morza Czarnego, w postynnej i niezamieszkałej części stał się, która spuściła wszystkie stalki o wytrzymałości do 100 ton, w miejsce baki. Dzięki niecierpliwej pracy zamienili się pustkowiem z cmentarzem okrętów.

Sąd wojenny skazał na karę śmierci, którzy w przebraniu żołnierzy, przycisnęli uprawiali szpiegostwo. Skazani byli zapatrzani w broń amerykańskiego. Wyrok został wykonany.

Pod Bańską Bystycą Władze jugosłowiańskie w powiecie Bańską Bystycą, zarządzając znaczące ilości materiałów.

Wszystkim naszym Czytelnikom życzy redakcja „Jedności Narodowej”
Dosiego Roku

Przegląd międzynarodowy

Najważniejszym wydarzeniem ostatniego okresu było okrazenie Budapesztu przez wojska marszałka Tolbuchina. Potężnym uderzeniem rozbiły one emocjonalną pozycję Niemców na południe od węgierskiej stolicy, przerwały ich linię frontu i, posuwając się w ciągu 3 dni w kierunku północno-zachodnim, dotarły do Dunaju. W ten sposób krąg został zamknięty. Część wojsk uderzeniem z zachodu w kierunku na wschód, wdarła się na przedmieścia Budapesztu, pozostałe zaś wojska poszły na zachód, by dorzec do granicy Austrii.

W tymże okresie w Debreczynie rozpoczęły się obrady Tymczasowego Zgromadzenia Narodowego Węgier. Z początkiem grudnia br. grupa węgierskich demokratycznych działaczy z dr. Istranem Vasary na czele, zorganizowała na terenach wyzwolonych przez Armię Czerwoną komitety miejskie i wiejskie. Komitety te wysłały do Debreczyna 230 delegatów. Tymczasowe Zgromadzenie Narodowe wybrało rząd na czele którego stanął gen. Miklos Bela. W skład rządu weszli przedstawiciele kręgów wojskowych, bezpartyjni, bezci, byli posłowie do parlamentu oraz reprezentanci stronnictw demokratycznych. Tymczasowe Zgromadzenie Narodowe wydało manifest do narodu węgierskiego. Na posiedzeniu liczącej delegacji wypowiedzieli się za wprowadzeniem reformy rolnej, ogólnym wzmożeniem podstaw węgierskiej demokracji i odbudowy gospodarki kraju.

Zajęcie Budapesztu i objęcie w nim władzy przez demokratyczny rząd węgierski zada poważny cios hitlerowskiemu Niemcom.

Oflimienne potoczyły się wypadki na zachodnim froncie. Niemcy niespodziewanie skuliły na granicy belgijsko-luksembursko-niemieckiej znaczne siły (6-7 dywizji pancernych oraz 8-9 dywizji piechoty) podziemnym uderzeniem udało się im wedrzeć w linie bojowe sojuszników i w ciągu kilku dni czkłych bojów o lechach ich do linii Liege-Marche-Bastogne.

Równocześnie na północy od Strasburga przeszli Niemcy Ren. Według ostatnich wiadomości radjowych sojusznicy w zasadzie zatrzymali ich posuwanie się wojsk niemieckich naprzód. Szczególnie ciężkie walki zadoła Niemcom lotnictwo sprzymierzonych.

Nie ulega wątpliwości, iż dowództwo niemieckie dobrze złoje sprawę ze znaczenia swej potęgi. Wie ono, iż ma, czerwca 1941, już się nie powtórzy, że 200. niemieckich dywizji związany jest na wschodnim froncie, podczas gdy na zachodnim walczą tylko 30 dywizji. Wie ono, iż nie jest w stanie rozbić się sprzymierzonych. Jakby więc nie było, przemyśle Niemiec, kie pisanie do osiagnięcia przez swą przetrwanie, popierając — odsuniecie frontu niemieckiego, a wiec obojętne, ostateczne, klasa, powołała się na to, iż z szermierza niemieckiego, który w szlamy, a w celu klasa, nie pozwolił w zupełni.

Właściwie to w wojennych wypadkach nie ma, jak pisał Lenin, "żadnego zwycięstwa" — walczą, krótko mówiąc, o to, by nie przegrać. Właściwie to, jak powiedział Lenin, "nie ma zwycięstwa, a jest tylko przegrana".

Właściwie to, jak powiedział Lenin, "nie ma zwycięstwa, a jest tylko przegrana".

UMOWY ZBIOROWE

Przemysł białostocki przystąpił do zawierania umów zbiorowych ze związkami zawodowymi i ustalenia nowej taryfy płac. W ten sposób ta dziedzina życia społecznego i gospodarczego zostanie ujęta w ramy zupełnie ściśle określonych praw i obowiązków obu stron.

Typowy projekt umowy, wraz z załączoną do niego taryfą płac został opracowany przez Resort Gospodarki Narodowej przy współpracy Resortu Pracy i Opieki Społecznej i uzgodniony z Radą Centralną Związków Zawodowych.

Zawierane obecnie umowy zbiorowe są dokumentami o wielkim znaczeniu dla państwa i społeczeństwa, są dokumentami historycznymi. Dlaczego?

Po pierwsze dlatego, iż umowy te zawierają związki zawodowe z dyrekcjami państwowego przemysłu, przemysłu będącego własnością demokratycznego, ludowego Państwa polskiego, a nie własnością karteli i wielkiej finansjery. Powtórę — umowy te zawierane są w okresie wojny, gdy linia frontu przechodzi przez samo serce Polski — przez linię Wisły, przyczem dwie trzecie i to najbardziej uprzemysłowionej części kraju, znajduje się w rękach okupanta. Nie zważając na to, umowa ta wnosi poważną podwyżkę płac robotniczych i udoskonalenie ochrony praw robotnika. Dla przykładu przytoczymy niektóre pozycje płac wg. starej taryfy i nowej (w złotych za godzinę):

	do 1 stycz. od 1 stycz.	
I kategorii	1,80	3,60
II kategorii	2,60	3,80
III "	2,80	4,10
VI "	3,45	4,40
szrzątańcki	1, —	2, —
dozorcy	1,25	2,40
rob. podwzrz.	1,70	2,70
wykończalnicy i		
farbiarze	2,60	3,60
metarka	2,20	3,30
garbarze	2,15	3,10
mokracze	2,75	4,10

z razem zagwarantowane zostało, iż system zaopatrzenia kartkowego i premialnego zostanie zachowany.

Mineły na zawsze już czasy, gdy strajki, demonstracje i walki uliczne wywalać drobne podwyżki płac, względnie (tak było) przeważnie w ostatnim dziesięcioleciu przed wojną walczyć przeciwko obniżkom istniejących stawek. Obecnie państwo stara się podwyższać, na ile sytuacja wojenna pozwala, poziom życiowy pracujących. Umowa zbiorowa nakłada na dyrekcje fabryk obowiązek doskonalenia warunków pracy i podnoszenia poziomu socjalnego, z obowiązkami nawet do placowania cz. snęgo w prywatnych szkołach średnich i wyższych za dzieci robotnicze. Nakazuje zabezpieczać pewne kategorie robotników w dziedzi robocza, a w szkoleniu dla zdrowia działających w młoko.

Umowa zbiorowa określa prawa i obowiązki dyrekcji fabryk, związków zawodowych i samych robotników.

Znamych Akowców, już szepczą nawzajem do siebie, że wkrótce rozpocznie się niemiecki bunt, a w naszym kraju to, itd. Oczywiście — jeżeli byłaby nas obzarny, otrzymał z powrotem swe ziemie, choćby to ziemie w ręce Hitler. Można mianowicie powiedzieć, iż nie foto erami się należą do 1. Stal, a do 2. Stal, a do 3. Stal, a do 4. Stal, a do 5. Stal, a do 6. Stal, a do 7. Stal, a do 8. Stal, a do 9. Stal, a do 10. Stal, a do 11. Stal, a do 12. Stal, a do 13. Stal, a do 14. Stal, a do 15. Stal, a do 16. Stal, a do 17. Stal, a do 18. Stal, a do 19. Stal, a do 20. Stal, a do 21. Stal, a do 22. Stal, a do 23. Stal, a do 24. Stal, a do 25. Stal, a do 26. Stal, a do 27. Stal, a do 28. Stal, a do 29. Stal, a do 30. Stal, a do 31. Stal, a do 32. Stal, a do 33. Stal, a do 34. Stal, a do 35. Stal, a do 36. Stal, a do 37. Stal, a do 38. Stal, a do 39. Stal, a do 40. Stal, a do 41. Stal, a do 42. Stal, a do 43. Stal, a do 44. Stal, a do 45. Stal, a do 46. Stal, a do 47. Stal, a do 48. Stal, a do 49. Stal, a do 50. Stal, a do 51. Stal, a do 52. Stal, a do 53. Stal, a do 54. Stal, a do 55. Stal, a do 56. Stal, a do 57. Stal, a do 58. Stal, a do 59. Stal, a do 60. Stal, a do 61. Stal, a do 62. Stal, a do 63. Stal, a do 64. Stal, a do 65. Stal, a do 66. Stal, a do 67. Stal, a do 68. Stal, a do 69. Stal, a do 70. Stal, a do 71. Stal, a do 72. Stal, a do 73. Stal, a do 74. Stal, a do 75. Stal, a do 76. Stal, a do 77. Stal, a do 78. Stal, a do 79. Stal, a do 80. Stal, a do 81. Stal, a do 82. Stal, a do 83. Stal, a do 84. Stal, a do 85. Stal, a do 86. Stal, a do 87. Stal, a do 88. Stal, a do 89. Stal, a do 90. Stal, a do 91. Stal, a do 92. Stal, a do 93. Stal, a do 94. Stal, a do 95. Stal, a do 96. Stal, a do 97. Stal, a do 98. Stal, a do 99. Stal, a do 100. Stal, a do 101. Stal, a do 102. Stal, a do 103. Stal, a do 104. Stal, a do 105. Stal, a do 106. Stal, a do 107. Stal, a do 108. Stal, a do 109. Stal, a do 110. Stal, a do 111. Stal, a do 112. Stal, a do 113. Stal, a do 114. Stal, a do 115. Stal, a do 116. Stal, a do 117. Stal, a do 118. Stal, a do 119. Stal, a do 120. Stal, a do 121. Stal, a do 122. Stal, a do 123. Stal, a do 124. Stal, a do 125. Stal, a do 126. Stal, a do 127. Stal, a do 128. Stal, a do 129. Stal, a do 130. Stal, a do 131. Stal, a do 132. Stal, a do 133. Stal, a do 134. Stal, a do 135. Stal, a do 136. Stal, a do 137. Stal, a do 138. Stal, a do 139. Stal, a do 140. Stal, a do 141. Stal, a do 142. Stal, a do 143. Stal, a do 144. Stal, a do 145. Stal, a do 146. Stal, a do 147. Stal, a do 148. Stal, a do 149. Stal, a do 150. Stal, a do 151. Stal, a do 152. Stal, a do 153. Stal, a do 154. Stal, a do 155. Stal, a do 156. Stal, a do 157. Stal, a do 158. Stal, a do 159. Stal, a do 160. Stal, a do 161. Stal, a do 162. Stal, a do 163. Stal, a do 164. Stal, a do 165. Stal, a do 166. Stal, a do 167. Stal, a do 168. Stal, a do 169. Stal, a do 170. Stal, a do 171. Stal, a do 172. Stal, a do 173. Stal, a do 174. Stal, a do 175. Stal, a do 176. Stal, a do 177. Stal, a do 178. Stal, a do 179. Stal, a do 180. Stal, a do 181. Stal, a do 182. Stal, a do 183. Stal, a do 184. Stal, a do 185. Stal, a do 186. Stal, a do 187. Stal, a do 188. Stal, a do 189. Stal, a do 190. Stal, a do 191. Stal, a do 192. Stal, a do 193. Stal, a do 194. Stal, a do 195. Stal, a do 196. Stal, a do 197. Stal, a do 198. Stal, a do 199. Stal, a do 200. Stal, a do 201. Stal, a do 202. Stal, a do 203. Stal, a do 204. Stal, a do 205. Stal, a do 206. Stal, a do 207. Stal, a do 208. Stal, a do 209. Stal, a do 210. Stal, a do 211. Stal, a do 212. Stal, a do 213. Stal, a do 214. Stal, a do 215. Stal, a do 216. Stal, a do 217. Stal, a do 218. Stal, a do 219. Stal, a do 220. Stal, a do 221. Stal, a do 222. Stal, a do 223. Stal, a do 224. Stal, a do 225. Stal, a do 226. Stal, a do 227. Stal, a do 228. Stal, a do 229. Stal, a do 230. Stal, a do 231. Stal, a do 232. Stal, a do 233. Stal, a do 234. Stal, a do 235. Stal, a do 236. Stal, a do 237. Stal, a do 238. Stal, a do 239. Stal, a do 240. Stal, a do 241. Stal, a do 242. Stal, a do 243. Stal, a do 244. Stal, a do 245. Stal, a do 246. Stal, a do 247. Stal, a do 248. Stal, a do 249. Stal, a do 250. Stal, a do 251. Stal, a do 252. Stal, a do 253. Stal, a do 254. Stal, a do 255. Stal, a do 256. Stal, a do 257. Stal, a do 258. Stal, a do 259. Stal, a do 260. Stal, a do 261. Stal, a do 262. Stal, a do 263. Stal, a do 264. Stal, a do 265. Stal, a do 266. Stal, a do 267. Stal, a do 268. Stal, a do 269. Stal, a do 270. Stal, a do 271. Stal, a do 272. Stal, a do 273. Stal, a do 274. Stal, a do 275. Stal, a do 276. Stal, a do 277. Stal, a do 278. Stal, a do 279. Stal, a do 280. Stal, a do 281. Stal, a do 282. Stal, a do 283. Stal, a do 284. Stal, a do 285. Stal, a do 286. Stal, a do 287. Stal, a do 288. Stal, a do 289. Stal, a do 290. Stal, a do 291. Stal, a do 292. Stal, a do 293. Stal, a do 294. Stal, a do 295. Stal, a do 296. Stal, a do 297. Stal, a do 298. Stal, a do 299. Stal, a do 300. Stal, a do 301. Stal, a do 302. Stal, a do 303. Stal, a do 304. Stal, a do 305. Stal, a do 306. Stal, a do 307. Stal, a do 308. Stal, a do 309. Stal, a do 310. Stal, a do 311. Stal, a do 312. Stal, a do 313. Stal, a do 314. Stal, a do 315. Stal, a do 316. Stal, a do 317. Stal, a do 318. Stal, a do 319. Stal, a do 320. Stal, a do 321. Stal, a do 322. Stal, a do 323. Stal, a do 324. Stal, a do 325. Stal, a do 326. Stal, a do 327. Stal, a do 328. Stal, a do 329. Stal, a do 330. Stal, a do 331. Stal, a do 332. Stal, a do 333. Stal, a do 334. Stal, a do 335. Stal, a do 336. Stal, a do 337. Stal, a do 338. Stal, a do 339. Stal, a do 340. Stal, a do 341. Stal, a do 342. Stal, a do 343. Stal, a do 344. Stal, a do 345. Stal, a do 346. Stal, a do 347. Stal, a do 348. Stal, a do 349. Stal, a do 350. Stal, a do 351. Stal, a do 352. Stal, a do 353. Stal, a do 354. Stal, a do 355. Stal, a do 356. Stal, a do 357. Stal, a do 358. Stal, a do 359. Stal, a do 360. Stal, a do 361. Stal, a do 362. Stal, a do 363. Stal, a do 364. Stal, a do 365. Stal, a do 366. Stal, a do 367. Stal, a do 368. Stal, a do 369. Stal, a do 370. Stal, a do 371. Stal, a do 372. Stal, a do 373. Stal, a do 374. Stal, a do 375. Stal, a do 376. Stal, a do 377. Stal, a do 378. Stal, a do 379. Stal, a do 380. Stal, a do 381. Stal, a do 382. Stal, a do 383. Stal, a do 384. Stal, a do 385. Stal, a do 386. Stal, a do 387. Stal, a do 388. Stal, a do 389. Stal, a do 390. Stal, a do 391. Stal, a do 392. Stal, a do 393. Stal, a do 394. Stal, a do 395. Stal, a do 396. Stal, a do 397. Stal, a do 398. Stal, a do 399. Stal, a do 400. Stal, a do 401. Stal, a do 402. Stal, a do 403. Stal, a do 404. Stal, a do 405. Stal, a do 406. Stal, a do 407. Stal, a do 408. Stal, a do 409. Stal, a do 410. Stal, a do 411. Stal, a do 412. Stal, a do 413. Stal, a do 414. Stal, a do 415. Stal, a do 416. Stal, a do 417. Stal, a do 418. Stal, a do 419. Stal, a do 420. Stal, a do 421. Stal, a do 422. Stal, a do 423. Stal, a do 424. Stal, a do 425. Stal, a do 426. Stal, a do 427. Stal, a do 428. Stal, a do 429. Stal, a do 430. Stal, a do 431. Stal, a do 432. Stal, a do 433. Stal, a do 434. Stal, a do 435. Stal, a do 436. Stal, a do 437. Stal, a do 438. Stal, a do 439. Stal, a do 440. Stal, a do 441. Stal, a do 442. Stal, a do 443. Stal, a do 444. Stal, a do 445. Stal, a do 446. Stal, a do 447. Stal, a do 448. Stal, a do 449. Stal, a do 450. Stal, a do 451. Stal, a do 452. Stal, a do 453. Stal, a do 454. Stal, a do 455. Stal, a do 456. Stal, a do 457. Stal, a do 458. Stal, a do 459. Stal, a do 460. Stal, a do 461. Stal, a do 462. Stal, a do 463. Stal, a do 464. Stal, a do 465. Stal, a do 466. Stal, a do 467. Stal, a do 468. Stal, a do 469. Stal, a do 470. Stal, a do 471. Stal, a do 472. Stal, a do 473. Stal, a do 474. Stal, a do 475. Stal, a do 476. Stal, a do 477. Stal, a do 478. Stal, a do 479. Stal, a do 480. Stal, a do 481. Stal, a do 482. Stal, a do 483. Stal, a do 484. Stal, a do 485. Stal, a do 486. Stal, a do 487. Stal, a do 488. Stal, a do 489. Stal, a do 490. Stal, a do 491. Stal, a do 492. Stal, a do 493. Stal, a do 494. Stal, a do 495. Stal, a do 496. Stal, a do 497. Stal, a do 498. Stal, a do 499. Stal, a do 500. Stal, a do 501. Stal, a do 502. Stal, a do 503. Stal, a do 504. Stal, a do 505. Stal, a do 506. Stal, a do 507. Stal, a do 508. Stal, a do 509. Stal, a do 510. Stal, a do 511. Stal, a do 512. Stal, a do 513. Stal, a do 514. Stal, a do 515. Stal, a do 516. Stal, a do 517. Stal, a do 518. Stal, a do 519. Stal, a do 520. Stal, a do 521. Stal, a do 522. Stal, a do 523. Stal, a do 524. Stal, a do 525. Stal, a do 526. Stal, a do 527. Stal, a do 528. Stal, a do 529. Stal, a do 530. Stal, a do 531. Stal, a do 532. Stal, a do 533. Stal, a do 534. Stal, a do 535. Stal, a do 536. Stal, a do 537. Stal, a do 538. Stal, a do 539. Stal, a do 540. Stal, a do 541. Stal, a do 542. Stal, a do 543. Stal, a do 544. Stal, a do 545. Stal, a do 546. Stal, a do 547. Stal, a do 548. Stal, a do 549. Stal, a do 550. Stal, a do 551. Stal, a do 552. Stal, a do 553. Stal, a do 554. Stal, a do 555. Stal, a do 556. Stal, a do 557. Stal, a do 558. Stal, a do 559. Stal, a do 560. Stal, a do 561. Stal, a do 562. Stal, a do 563. Stal, a do 564. Stal, a do 565. Stal, a do 566. Stal, a do 567. Stal, a do 568. Stal, a do 569. Stal, a do 570. Stal, a do 571. Stal, a do 572. Stal, a do 573. Stal, a do 574. Stal, a do 575. Stal, a do 576. Stal, a do 577. Stal, a do 578. Stal, a do 579. Stal, a do 580. Stal, a do 581. Stal, a do 582. Stal, a do 583. Stal, a do 584. Stal, a do 585. Stal, a do 586. Stal, a do 587. Stal, a do 588. Stal, a do 589. Stal, a do 590. Stal, a do 591. Stal, a do 592. Stal, a do 593. Stal, a do 594. Stal, a do 595. Stal, a do 596. Stal, a do 597. Stal, a do 598. Stal, a do 599. Stal, a do 600. Stal, a do 601. Stal, a do 602. Stal, a do 603. Stal, a do 604. Stal, a do 605. Stal, a do 606. Stal, a do 607. Stal, a do 608. Stal, a do 609. Stal, a do 610. Stal, a do 611. Stal, a do 612. Stal, a do 613. Stal, a do 614. Stal, a do 615. Stal, a do 616. Stal, a do 617. Stal, a do 618. Stal, a do 619. Stal, a do 620. Stal, a do 621. Stal, a do 622. Stal, a do 623. Stal, a do 624. Stal, a do 625. Stal, a do 626. Stal, a do 627. Stal, a do 628. Stal, a do 629. Stal, a do 630. Stal, a do 631. Stal, a do 632. Stal, a do 633. Stal, a do 634. Stal, a do 635. Stal, a do 636. Stal, a do 637. Stal, a do 638. Stal, a do 639. Stal, a do 640. Stal, a do 641. Stal, a do 642. Stal, a do 643. Stal, a do 644. Stal, a do 645. Stal, a do 646. Stal, a do 647. Stal, a do 648. Stal, a do 649. Stal, a do 650. Stal, a do 651. Stal, a do 652. Stal, a do 653. Stal, a do 654. Stal, a do 655. Stal, a do 656. Stal, a do 657. Stal, a do 658. Stal, a do 659. Stal, a do 660. Stal, a do 661. Stal, a do 662. Stal, a do 663. Stal, a do 664. Stal, a do 665. Stal, a do 666. Stal, a do 667. Stal, a do 668. Stal, a do 669. Stal, a do 670. Stal, a do 671. Stal, a do 672. Stal, a do 673. Stal, a do 674. Stal, a do 675. Stal, a do 676. Stal, a do 677. Stal, a do 678. Stal, a do 679. Stal, a do 680. Stal, a do 681. Stal, a do 682. Stal, a do 683. Stal, a do 684. Stal, a do 685. Stal, a do 686. Stal, a do 687. Stal, a do 688. Stal, a do 689. Stal, a do 690. Stal, a do 691. Stal, a do 692. Stal, a do 693. Stal, a do 694. Stal, a do 695. Stal, a do 696. Stal, a do 697. Stal, a do 698. Stal, a do 699. Stal, a do 700. Stal, a do 701. Stal, a do 702. Stal, a do 703. Stal, a do 704. Stal, a do 705. Stal, a do 706. Stal, a do 707. Stal, a do 708. Stal, a do 709. Stal, a do 710. Stal, a do 711. Stal, a do 712. Stal, a do 713. Stal, a do 714. Stal, a do 715. Stal, a do 716. Stal, a do 717. Stal, a do 718. Stal, a do 719. Stal, a do 720. Stal, a do 721. Stal, a do 722. Stal, a do 723. Stal, a do 724. Stal, a do 725. Stal, a do 726. Stal, a do 727. Stal, a do 728. Stal, a do 729. Stal, a do 730. Stal, a do 731. Stal, a do 732. Stal, a do 733. Stal, a do 734. Stal, a do 735. Stal, a do 736. Stal, a do 737. Stal, a do 738. Stal, a do 739. Stal, a do 740. Stal, a do 741. Stal, a do 742. Stal, a do 743. Stal, a do 744. Stal, a do 745. Stal, a do 746. Stal, a do 747. Stal, a do 748. Stal, a do 749. Stal, a do 750. Stal, a do 751. Stal, a do 752. Stal, a do 753. Stal, a do 754. Stal, a do 755. Stal, a do 756. Stal, a do 757. Stal, a do 758. Stal, a do 759. Stal, a do 760. Stal, a do 761. Stal, a do 762. Stal, a do 763. Stal, a do 764. Stal, a do 765. Stal, a do 766. Stal, a do 767. Stal, a do 768. Stal, a do 769. Stal, a do 770. Stal, a do 771. Stal, a do 772. Stal, a do 773. Stal, a do 774. Stal, a do 775. Stal, a do 776. Stal, a do 777. Stal, a do 778. Stal, a do 779. Stal, a do 780. Stal, a do 781. Stal, a do 782. Stal, a do 783. Stal, a do 784. Stal, a do 785. Stal, a do 786. Stal, a do 787. Stal, a do 788. Stal, a do 789. Stal, a do 790. Stal, a do 791. Stal, a do 792. Stal, a do 793. Stal, a do 794. Stal, a do 795. Stal, a do 796. Stal, a do 797. Stal, a do 798. Stal, a do 799. Stal, a do 800. Stal, a do 801. Stal, a do 802. Stal, a do 803. Stal, a do 804. Stal, a do 805. Stal, a do 806. Stal, a do 807. Stal, a do 808. Stal, a do 809. Stal, a do 810. Stal, a do 811. Stal, a do 812. Stal, a do 813. Stal, a do 814. Stal, a do 815. Stal, a do 816. Stal, a do 817. Stal, a do 818. Stal, a do 819. Stal, a do 820. Stal, a do 821. Stal, a do 822. Stal, a do 823. Stal, a do 824. Stal, a do 825. Stal, a do 826. Stal, a do 827. Stal, a do 828. Stal, a do 829. Stal, a do 830. Stal, a do 831. Stal, a do 832. Stal, a do 833. Stal, a do 834. Stal, a do 835. Stal, a do 836. Stal, a do 837. Stal, a do 838. Stal, a do 839. Stal, a do 840. Stal, a do 841. Stal, a do 842. Stal, a do 843. Stal, a do 844. Stal, a do 845. Stal, a do 846. Stal, a do 847. Stal, a do 848. Stal, a do 849. Stal, a do 850. Stal, a do 851. Stal, a do 852. Stal, a do 853. Stal, a do 854. Stal, a do 855. Stal, a do 856. Stal, a do 857. Stal, a do 858. Stal, a do 859. Stal, a do 860. Stal, a do 861. Stal, a do 862. Stal, a do 863. Stal, a do 864. Stal, a do 865. Stal, a do 866. Stal, a do 867. Stal, a do 868. Stal, a do 869. Stal, a do 870. Stal, a do 871. Stal, a do 872. Stal, a do 873. Stal, a do 874. Stal, a do 875. Stal, a do 876. Stal, a do 877. Stal, a do 878. Stal, a do 879. Stal, a do 880. Stal, a do 881. Stal, a do 882. Stal, a do 883. Stal, a do 884. Stal, a do 885. Stal, a do 886. Stal, a do 887. Stal, a do 888. Stal, a do 889. Stal, a do 890. Stal, a do 891. Stal, a do 892. Stal, a do 893. Stal, a do 894. Stal, a do 895. Stal, a do 896. Stal, a do 897. Stal, a do 898. Stal, a do 899. Stal, a do 900. Stal, a do 901. Stal, a do 902. Stal, a do 903. Stal, a do 904. Stal, a do 905. Stal, a do 906. Stal, a do 907. Stal, a do 908. Stal, a do 909. Stal, a do 910. Stal, a do 911. Stal, a do 912. Stal, a do 913. Stal, a do 914. Stal, a do 915. Stal, a do 916. Stal, a do 917. Stal, a do 918. Stal, a do 919. Stal, a do 920. Stal, a do 921. Stal, a do 922. Stal, a do 923. Stal, a do 924. Stal, a do 925. Stal, a do 926. Stal, a do 927. Stal, a do 928. Stal, a do 929. Stal, a do 930. Stal, a do 931. Stal, a do 932. Stal, a do 933. Stal, a do 934. Stal, a do 935. Stal, a do 936. Stal, a do 937. Stal, a do 938. Stal, a do 939. Stal, a do 940. Stal, a do 941. Stal, a do 942. Stal, a do 943. Stal, a do 944. Stal, a do 945. Stal, a do 946. Stal, a do 947. Stal, a do 948. Stal, a do 949. Stal, a do 950. Stal, a do 951. Stal, a do 952. Stal, a do 953. Stal, a do 954. Stal, a do 955. Stal, a do 956. Stal, a do 957. Stal, a do 958. Stal, a do 959. Stal, a do 960. Stal, a do 961. Stal, a do 962. Stal, a do 963. Stal, a do 964

W sprawie szkół rolniczych

wyzwolonych od niemców...
wielkich majątkach ziemskich...
praca włożona w uprawę...
stała jak najlepsze rezultaty...
posiadacze muszą mieć...
wiedzę, jaką zdobyć...
ludzi światłych, któ...
wiadomości w za...
przebiegu prowadzenia go...
przelewać będą na...
wychowanków w szkołach...
szkolnych powstanie dużo...
w każdej gminie będzie...
przy jednej z siedmio...
szkół powszechnych, jako...
gminna szkoła rolni...
dla chłopców i...
jednak, jedne...
szkół gminnych rolni...
trwać będzie cały rok...
tak jak w szkołach ogólno...
szkolnych.

materialnych. Termin rozpoczęcia...
zajęć w szkołach rolniczych powia...
towych przypada 15 stycznia 1945 r...
i do tego terminu muszą być przy...
gotowane szkoły całkowicie, by...
nauka nie uległa odroczeniu. Nieza...
leżnie od organizowania szkół rolni...
czych gminnych przy 7 klasowych...
szkółach powszechnych wyznaczonych...
zostały następujące punkty na szko...
ły roczne powiatowe, które należa...
łoby uruchomić od 15 stycznia...
1945 r., i zakończyć w ich naukę...
przebiegu do 15 grudnia 1945 r.:

- W pow. białostockim:
Bogdaniec — na szkołę rolniczą żeńską, Jesionówka — na szkołę rolniczą męską.
- W pow. bielsko-podlaskim:
Bałki — na szkołę rolniczą żeńską, Rudka — na szkołę rolniczą męską, oraz Grodzisk — na szkołę rolniczą gminną.
- W pow. sokólskim:
Mikleszczyzna — na szkołę rolniczą żeńską, Sdra — na szkołę rolniczą męską.
- W pow. wysoko-mazowieckim:
Krzyżewo — na szkołę rolniczą

Męska Gródek — na szkołę rolniczą żeńską.

Prócz tych szkół przewidziane jest otwarcie w Białymstoku liceum rybackiego w Dojlidach i liceum rolnego o kierunku hodowlanym w Sobolewie oraz liceum ogrodnicze-go na miejscu zburzonego przez Niemców gimnazjum mechanicznego i stolarskiego przy ul. Antonik-Fabryczny, Nr. 1 do Nr. 7 włącznie z dołączeniem posesji Nr. Nr. 9, 11, 13.

Niewątpliwie życie wysunie jesz-cze potrzebę tworzenia dalszych pla-cówek szkolenia rolniczych na tere-nach województwa, zajętych dotąd przez najeżdżące niemieckiego.

Codziennie w godzinach od 10 do 12-tej Kuratorium oczekiwane będzie przedstawiciele tych instytucji i związków, z którymi będzie mogło omawiać organizowanie szkół rolni-czych w poszczególnych miejscow-nościach województwa białostoc-kiego.

Bez oświaty i pracy obywateli nie może istnieć państwo. Wszyscy więc do czynnej pracy podniesienia dobrobytu wsi dla dobra kraju.

Zyczenia Noworoczne

- Dla Pana Wojewody,
Aby każdy Wydział miał dwa samochody.
- Dla Pana Prezydenta,
Miejski Teatr choć na przyszłe odbudować święta.
- Apro wizacji Władzom,
Przyrzeczenia, że coś wreszcie dajcie!
- Propagandzie i prasie
Może w przyszłym roku więcej zrobić da się.
- Teatrom i pocztom
By nie marynowali naszych listów w oczekiwaniu.
- Władzom Aeroportu
Czekającym odlotu zaocznie iść tortur.
- Państwowej Dyrekcji Lasów
Więcej drzewa na opał — trochę mniej hałasu.
- Dla Elektrowni Zarządu
Jedno słowo — wielki ból: prądu, prądu, prądu!!!

R.

UMOWY ZBIOROWE

Dokończenie ze str. 2
PRAWA I OBOWIĄZKI
ROBOTNIKÓW

Umowa zbiorowa stawia przed...
robotnikiem nowe zagadnie...
jeśli przemysł jest naszym prze...
mysłem państwa polskie...
robotnik jest współgospodarzem...
państwa — jego obowiązkiem jest...
interesy swojej fabryki, dbać...
o jej rozwój. Tylko...
robotnik jest prawdziwym patrio...
tą, odpowiedzialnym i świadomym...
obywatelą, który jest współgospoda...
rzą i przedsiębiorstwa jest najlepszą...
patriotyzmu.

robotnik, który rzeczywiście...
swojego przedsiębiorstwa...
przez wykonywanie swych...
obowiązków dyscypliny...
intensywności i wytrwałości...
naruszenia je nieci...
warunków, wykaże...
robotnik z dost...
nowych...
przytąpi do o...
przyszłości.

Umowa zbiorowa nie robotni...
nowy. Wierzący mu żadna...
przelewać będą na...
skartele i wielką finans...
mogła. Daje mu przy...
ważniejszą pocztę, iż

on jest współgospodarzem swego...
przedsiębiorstwa. Ale rzecz jasna...
tylko robotnik, który rzeczywiście...
dla dobro swego przedsiębiorstwa...
codzienną, mozolną pracą wykazuje...
iż pomysłowość przedsiębiorstwa leży...
mu na sercu — tylko taki robotnik...
może z czystym sumieniem powie...
dzić: daję przedsiębiorstwu, co mogę...
i dlatego żadam wszystkiego co mi...
umowa zbiorowa gwarantuje.

WARUNKI URZECZYWIENIA UMOWY ZBIOROWEJ

Rzecz oczywista, iż warunkiem...
ureczywistnienia warunków umowy...
jest w pierwszym rzędzie zorganizowa...
wana klasa robotnicza. Fakt, iż robot...
nicy na wielu przedsiębiorstwach...
jeszcze nie zostali zorganizowani, a...
nawet niektóre gałęzie przemysłowe...
posiadają swych branżowych związków...
zawodowych — b. d. pow. — nie objawia...
czy w umki tej umowy zostają d...
chowne, a nawet, iż umowa na tych...
przedsiębiorstwach w ogóle w naj...
bliższym czasie ost. nie zawarta.

Drugim warunkiem urzeczywistnie...
nia warunków umowy zbiorowej jest...
aktywizacja poszczególnych związków...
zawodowych, fabrycznych komitetów...
które w wielu wypadkach są naj...
pełniej aktywne.

Wreszcie dyrekcje fabryk podpisi...
sując tę umowę, powinny poważnie...
zastanowić się nad zobowiązaniami,

które na siebie wzięły i nad krokami...
które powinny przedsięwziąć dla ich...
urzeczywistnienia.

Z drugiej zaś strony powinien...
każdy dyrektor poważnie się zasta...
nowić, jak zabezpieczyć niezbędną...
dyscyplinę pracy i przypliw nowej...
siły robotniczej.

UWAGI OGÓLNE

Umowy zbiorowe, do zawierania...
których obecnie przystąpiliśmy, po...
winni przyznać się do rozwiązania...
wielu trudności, z którymi dotychczas...
przemysł się borykał, uzdrowić wa...
runki pracy na wielu fabrykach, przy...
ciągnąć szerokie rzesze na przedsię...
biorstwa. Powinny one zmobilizować...
wszystkich pracujących do jak naj...
bardziej intensywnej odbudowy prze...
mysłu. Umowy zbiorowe, zakreślając...
prawa i obowiązki każdej ze stron, po...
winny nawiązać współpracę związków...
zawodowych z dyrekcjami fabryk...
Powinny wreszcie unapocznić robotni...
kowi jego rolę na przedsiębiorstwie...
Wykonanie warunków umowy — to...
sprawa wielkiej pracy uświadamiają...
cej i wychowawczej.

Umowy zbiorowe, stawiając na...
nowej płaszczyźnie demokracji zaga...
nienia współpracy dyrekcji fabryk...
związków zawodowych i robotników...
na odbudowę przemysłu wykazują...
najlepiej, iż są one wielkim...
aktem demokratycznym.

L.

Gwiazdka Jana Karolczyka

Nad wieczorem w wigilię ucihła...
artyleria niemiecka. Niedalekie pasmo...
Wisły przeświecało nieuchomo. Pola...
bez śniegu czerniały w mroku stokami...
ziemi wyrzuconej przez pociski. Z bun...
krów polskiej linii obronnej wydoby...
wał się dym papierosów. Jan Karol...
czyk siedział na pryczy i przysłuchi...
wał się rozmowom kolegów; mówili...
o rodzinach, wspominali dawne wigilie...
odgrażał się Niemcom. Wpatrywał...
się w choinkę, niewielką sesenkę...
wyciętą w pobliskim lasku.

Dziwnych doświadczeń uczu...
Wszystko to było nowe i niezwykle...
a jednak nie obce dla tego Uzbeka...
jak go nazywali koledzy z kompanii...
Mgliste strzępy wspomnień z dalekie...
go dzieciństwa: fala ciepła przepły...
wająca przez serce.

Nie zupełnie oswoił się jeszcze z...
nowymi warunkami i nieraz w spokoj...
ne noce tęsknił do swej dalekiej...
republiki uzbekiej. Trafiał tam przed...
trzydziestu laty, jako pięcioletni chl...
pak. Rodziców stracił wcześniej, zo...
stało mu mgliste wspomnienie o wsi...
rodzinnej pod Białymstokiem i kilka...
nascie polskich słów.

W wojsku polskim znalazł się...
dopiero przed rokiem. Po żołniersku...
żartował trochę koleżki z jego za...
bawnej polszczyzny, dziecięcej cieka...
wsci do spraw Polski i nazywali go...
zatrąconym uzbekiem, ale szanowali...
za dzielność w walce, za koleżeństwo.

Śluchał Jan Karolczyk wieczorami...
opowiadań o Polsce, dręczonych przez...
Niemców, o obozach koncentracyj...
nych, o niewierce ludzkiej, katowa...
niu kobiet i dzieci, masowych mor...
dach. Śluchał opowiadań porucznika...
Guzela, że, idąc do tej Polski, żeby...
po wypędzeniu z niej Niemca, nowy...
porządek i sprawiedliwość zaprowa...
dzić.

Śluchał i duma w nim rosła, że...
i on, niby Uzbek, idzie na ratunek...
swojej ojczyzny, że Polska znana tyl...
ko z zapomnianych prawie opowia...
dań ojca, potrębuje jego ramienia...
Tylko nachodziły go czasem wątpli...
wości, czy aby ta Polska zechce go...
czy nie potraktuje go jak obcego...
niepotrzebnego. Gryzł się czasem, Ka...
rolczyk tymi niejasnymi wątpliwoś...
ciami, ale nie wspominał o nich ni...
komu.

I dziś znowu czuł się nieswojo...
wśród tych rozmów o gwiazdce, opla...
tku, wigilii, o tych tradycjach, któ...
rych nie znał i sensu nie rozumiał.

Od rana w kompanii opowiadano...
że ma być gwiazdka dla wszystkich...
żołnierzy na froncie od całej ludności...
polskiej. Ale napewno nikt nie wie...
dział, a niektórzy i wierzyć nie chcieli...
Wszystko rozbite. Każdy ma tyle...
własnej biedy, gdzieżby tam jeszcze...
gwiazdkę na front szycował.

Zmierzył zapadał, gdy zawarzał...
motor samochodu.

Patrzył Karolczyk, wchodzi porucznik...
Guzel i mówi wesole:

— No jazda chłopcy, zabierać pre...
zenty gwiazdkowe.

Dopiero ruch i gwar zrobił się...
w ziemiance, wszyscy rzucili się do...
samochodu. Porucznik Guzel tłumaczy...
czy, że to Polacy na tyłach zebrali...
prezenty na gwiazdkę dla żołnierzy...
frontowych i przysyłają razem z ży...
czeniami świątecznymi.

Śluchał Karolczyk, żeby ani jed...
nego słowa nie uronić i wszystko...
stało się jasne. Piękny zwyczaj polski...
kiedy w wigilię wszyscy przy stole...
lamia się oplatkiem na znak miłości...
i zgody. Rozumie Karolczyk, że to...
oni, żołnierze polscy, walczą, aby w...
Polsce i na świecie naprawdę zapar...
wała sprawiedliwość.

Karolczyk trzyma swoją paczkę...
na kolana, a w palcach kawałek...
oplatka, już nie czuje się obcy. Tak...
jakby zasiadł do stołu z jakąś niezna...
ną a bliską rodziną.

Śladami odbudowy

Ku uwadze kolejarzy

Mimo głośnej kampanii odbudowy przemysłu, mimo licznych plakatów, zebrań, wieców, mimo głośnej akcji propagandowej na łamach prasy i w radiu — nie wszyscy jednak wiedzą z jakimi wielkimi trudnościami borykają się ci, którzy stanęli w pierwszych szeregach budowniczych naszego przemysłu. W takiej naprzykład

Drukarni

robotnicy po całodziennym 8-mio godzinnym dniu pracy, stają do wyciągania maszyn zawałonych gruzami, wydobywają z maszyn drukarskich maszyny do sztańcowania, kalander i heblarkę, oraz porządnie ołowiu.

Ci sami robotnicy zwiększyli wydajność swej pracy w grudniu w porównaniu z poprzednim miesiącem o 10%.

Pracują na 2 zmiany i bez lino typu, bez maszyny rotacyjnej drukują gazety, gazetki ścienne, druki urzędowe.

Nie tylko w drukarni, lecz na przykład w dziale przemysłu spożywczego wyróżnili się robotnicy

Fabryki marmelady

którzy pokryli kotłownię, zabezpieczyli budynki fabryczne, z braku wody wynaleźli sami źródło naturalne, przepompowali je do kotłowni, rozpoczęli już 15. XII. miesiąc produkcji. Zobowiązali się produkować 20 kg dziennie, co oznacza 20000 kilogramów chleba p smarówanych grubo marmeladą. Niemniej dzielnie pracują robotnicy

Olejarni

która ustawiła 4 prasy już zdolne do użytku, 2 pompy, transmię

i szereg innych robót montażowych. Coprawda nie uruchomili jeszcze fabryki, ale obiecuja na 1.1.1945 r. Mamy nadzieję, że dotrzymają przyrzeczenia. W pełnym toku pracują już fabryki

Przemysłu Garbarskiego

Garbarnia Nr. 1, gdzie uruchomiono 3 maszyny, ustawiono kocioł parowy i pokryto dachy. Garbarnia Nr. 2, która produkuje skórę podszwawą oraz garbarnia w Krynkach, produkująca wysoko gatunkową skórę juchtową i chromową. Większa część produkcji tych garbarni jest przeznaczona dla premiowania robotników i urzędników zatrudnionych w przemyśle. Wszystkie te dotychczas wymienione objekty są w swych zamierzeniach i planach, jeśli chodzi o wielkość swych prac budowlanych i montażowych stosunkowo nie duży, w porównaniu z poważnym zadaniem jakie stoi przed

Elektrownia

która znalazła się przed skomplikowanymi budowlanymi robotami, w związku z rekonstrukcją dachu maszyny wni oraz jeszcze bardziej trudnym zadaniem, jakim jest remont spalonego turbogenerators. Choć dotychczas dokonano niewiele, choć w skali przedwojennej naszego przemysłu jest to niedostrzegalna kropelka, — jednak jest to dowodem tego, że większa część naszego społeczeństwa, nie posiadałoga najmniejszego oporu. A ci, którzy dotychczas jeszcze nie wzięli dla siebie miejsca w tych szeregach, powinni się przedkładać. Póki nie jest zapóźno.

Ze szkół powiatu białostockiego

W szkołach wra praca. Nauczyciel polski nie szędzi trudu, nie nie żaluje pier, kiedy chodzi o odbudowę szkolnictwa. Wśród wielu pracujących z zapałem jednostek na szczególne wyróżnienie zasługuje nauczycielka wsi Krypieckie, gm. Zabłudów, Szablowska Maria, „która noc prowadzi i noc wypędza ze szkoły”. Podczas okupacji niemieckiej prowadziła we wsi tajne nauczanie, przechowywała pomoce naukowe i książki. Obecnie uczy 105-cioro dzieci w swojej szkole a starsze przygotowuje do gimnazjum.

We wsi Doktorce, gm. Zawyki od trzech tygodni pracuje 110-cioro dzieci z niezwykłym zapałem. Przybyła tam nauczycielka Rynkiewicz Marta w krótkim czasie zdobyła sobie ogólną sympatię ludności. Już są ławki, tablica, najpotrzebniejsze sprzęty. Do całej gminy zbiera się stare, zapomniane, często nicheni poroście ławki szkolne i ustawia się obok nowych, świeżo wykonanych.

Warunki pracy w szkole są obecnie bardzo trudne, ale na przykładach ludzi, którzy nie szędzą siebie dla ogólnego dobra, widzimy do jakich rezultatów dojść można nawet w takiej ciężkiej sytuacji jak terazniejsza.

Akcja gwiazdkowa dla żołnierzy

Akcja gwiazdkowa dla żołnierzy została zakończona z ogromnym powodzeniem.

Przekazano ogółem 11 jednostkom wojskowym 40 tysięcy paczek świątecznych oraz 61.835 zł. gotówką. Przekazano ponadto 340 paczek 3 sierocińcom i młodocianym żołnierzom zwolnionym z armii.

W pełnym tekście przytaczamy podziękowanie obywatelom m. Białostoku nadesłane z frontu.

Redakcja „Jedności Narodowej”

poszukuje do stałej współpracy:
1) korespondentów terenowych w mieście i powiatach.
2) akwizytora ogłoszeniowego.
Zgłoszenia w celu omówienia warunków pracy w lokalu Województwa Mickiewicza 3, pokój 34

POLSKIE RADIO w BIALYMSTOKU

podaje do wiadomości wszystkich obywateli, że posiadający głosniki mogą się ubiegać o zainstalowanie ich w mieszkaniach prywatnych. Zgłoszenia w Rejonowym Urzędzie Telefoniczno-Telegraficznym, ul. Kościelna.

Ustępujący przed letnią ofensywą Armii Czerwonej, okupant hitlerowski w ruinach i zgłiszczach zostawił koleje państwowe. Parowozownie, mosty, zwrotnice wyglądały, jak piętrzące się zwaly starego żelaza.

Kolejarz białostocki nie przestraszył się ogromu pracy. Zakasał rękawy i łącznie z kolejarzem sowieckim stanął do roboty.

Pracował od świtu do zmroku, nie pytał o wynagrodzenie, nie szędził trudu, znoju i wysiłku.

W dwa tygodnie, licząc od chwili wkroczenia Armii Czerwonej ruszył pierwszy parowóz.

I obecnie na kolejach tempo nie osłabło. Nie bącząc, że na terenie kolei, będącej pod wojskowym zarządem sowieckim pracuje około 1000 ludzi, plan ogólny jest wykonany w 100 procentach. Poszczególne działy pracy, np. wagonówka przekraczają nawet planowanie. Dwa razy otrzymali już kolejarze premie, obecnie przedstawiono im do trzeciego premiowania.

Praca kolejarzy przynosi zaszczyt naszemu miastu i podkreśla ich obywatelskie stanowisko i ofiarność na rzecz Demokratycznego Państwa.

Gorzej znacznie przedstawia się sprawa, gdy od kolei będącej pod zarządem sowieckim, przejdziemy do

Z Huty Szklanej

Dnia 22. XII. 1944 r. na zebraniu pracowników i robotników Państwowej Huty Szklanej w B-stoku, została uchwalona i przyjęta przez ogółem radłucja w sprawie utworzenia Tymczasowego Rządu Narodowego.

REZOLUCJA

Równała Wolna, Niepodległa, Demokratyczna i Suwerenna Polska — Polska, kierowana przez Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, Komitet oparty na Polskich Stronnicztwach Demokratycznych!

Dzięki wysiłkom P.K.W.N. została utworzona demokratyczna Armia Polska, walcząca z najeźdźcą niemieckim o wyzwolenie reszty kraju z pod jarzma okupanta

Ziściły się marzenia chłopów — uchwalona i przeprowadzona została Reforma Rolna, umożliwiająca odpowiednią egzystencję dla pracujących mas roboczych. Ziemia została sprawiedliwie rozdzielona między tych, którzy na niej pracowali, którzy byli jej prawymi i właściwymi posiadaczami i właścicielami.

P.K.W.N. należycie rozumiejąc i oceniając stanowisko Polski w stosunkach międzynarodowych, zawarł sojusz z Związkiem Radzieckim.

P.K.W.N. jest naszym rządem — władzą ludu, władzą Narodu Polskiego.

Poddyrekcji Białostockiej, przygotowującej się do objęcia kolei po przekazaniu jej przez władze sowieckie.

Zbyt mocne są wśród niej wpływy i tradycje przedwrześniowe, by to się nie miało odbić na ciągłości pracy, jej organizacji i stosunku do pracowników. Poddyrekcja białostocka w zbyt słabym stopniu współpracuje z kolejnictwem sowieckim, a w zbyt wielkim czeka na przekazanie jej kolei. Nie wykorzystwała w należyty sposób zarejestrowanych do pracy kilkuset ludzi, pomijając fakt, że przede wszystkim należałoby zarejestrować pracujących już kolejarzy. Nie w jednakowym stopniu dba o interesy wszystkich kolejarzy, faworyzując często przygotowujących się do pracy, a nie, jak być powinno, rzeczywiście pracujących.

Poddyrekcja Białostocka nie potrafiła dostarczyć ludzi do wyładowania towarów, chociaż wie doskonale jakie szkody i straty przynosi przestój wagonów. Ma do tateczną ilość zarejestrowanych i nie pracujących ludzi. Poddyrekcja uzyskała zapomogę na święta tylko dla t. zw. „swoich” kolejarzy, nie biorąc pod uwagę, że niema i nie powinno być podziału na swoich i nie swoich, że najbardziej swój jest ten, który najlepiej, najwydajniej pracuje.

Przed nowowyznanym z rządem koła Zw. Zaw. Kolejarzy stoi sprawa kontroli i należytego wykonania we wszystkich sprawach na kolei! Zorganizowani kolejarze powinni pamiętać, że to oni są wsio gospodarzami i jako tacy ponoszą też odpowiedzialność.

Spółdzielnia budowlana „Praca”

Z inicjatywy ob. mgr. Wendlika, Prezidenta m. Białostoku, robotników budowlanych i inteligencji zawodowej powstała w naszym mieście ważna placówka budowlana, która niewątpliwie przyczyni się do wzmocnienia akcji odbudowy, zmobilizuje szerokie warstwy robotników budowlanych, techników i inżynierów. Spółdzielnia budowlana „Praca”, wchodzi w skład Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P. i została ukonstytuowana zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami spółdzielczymi.

Główny nadzisk kładzie Zarząd Spółdzielni na odbudowę i uruchomienie przemysłu budowlanego, bez którego nie do pomyślenia jest normalna odbudowa. W planie prac budowlanych, uwzględnione zostały konkretne objekty przemysłowe na terenie naszego miasta i województwa.

OGŁOSZENIE

Kuratorium Białostockiego Okręgu Szkolnego zawiadamia, że egzamin dojrzałości dla eksternów odbędzie się w lutym 1945 r. Kandydaci i kandydatki, którzy pragną otrzymać świadectwo dojrzałości w tym terminie, winni złożyć w Kuratorium podania o dopuszczenie do egzaminu i do podania dołączyć:

- 1) Metrykę lub świadectwo urodzenia.
- 2) Świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego względnie czteroletniej szkoły zawodowej stopnia gimnazjalnego lub innego równorzędnego zakładu naukowego.
- 3) Zyciorys napisany własnoręcznie z dokładnym wskazaniem obranego typu wydziału, kierunku, gdzie się eksternistykę uczył(a) gdzie, kiedy i jakie składowa już egzaminu, jak się przygotowywał(a) do egzaminu dojrzałości.
- 4) świadectwo szkolne lub tajnego nauczania, o ile je posiada.
- 5) wykaz lektur z jęz. polskiego i jęz. obcych nowożytnych (angielskiego, francuskiego i niemieckiego).
- 6) dwie fotografie wymiaru 37 na 52 własnoręcznie portretowane.
- 7) świadectwo moralności wystawione przez kompetentne władze.
- 8) miejsce zamieszkania.

Do egzaminu mogą być dopuszczeni tylko ci eksterniści (istki), którzy w dniu rozpoczęcia egzaminu ukończyli co najmniej 17 u pół lat życia.

Opłaty egzaminacyjne uiszcza kandydat(ka) bezpośrednio przed egzaminem. Podanie z załącznikami należy złożyć osobiście lub przesyłać listem poleconym do dnia 1 lutego 1945 r. Podania wniesione po tym terminie nie będą rozpatrywane.

W niedzielę 31 grudnia „Wojewódzki Teatr Kukielkowy”

urządza przedstawienie p. t.

„JASEŁKA”

Początek o godz. 12-ej i 2-ej.